

Սուրբ Գրոց Սերտողություն : Դաս Թիւ 128

Փրկանքի մտաբանությունը – Ձեռքից մէկը որով Քրիստոսի քաւութիւնը բացատրել է ճանաչած է որպէս փրկանքի մտաբանությունը: Մի փրկանք ակնարկում է պահանջւած վճարումը կամ փրկագինը որպէսզի մէկին ազատել կամ վերագնել գերութիւնից, ստրուկութիւնից կամ որեւէ այլ վնասակար դրութիւնից: Մարկոս 10:45-ում Յիսուսը ասեց որ Նա եկել էր զոհելու Իր կեանքը որպէս մեղաւոր մարդու փրկանաւորութեան վճարումը (Գործք Առաքելոց 20:28, Ա. Կորնթացիս 6:19-20, Ա. Պետրոս 1:18-19, Յայտնություն 5:9):

Այս Քրիստոսի քաւութեան բացատրութեան ուղիղ եւ աստուածաշնչային մի ձեւն է. սակայն եկեղեցու պատմութեան ընթացքում ոմանք ուսուցանել են թէ Քրիստոսը վճարեց այդ փրկագինը Սատանային: Հաւանաբար է թէ ոմանք հասել են այս եզրակացութեան նկատի առնելով հատուածներ ուր անհաւատներ նշւած են որպէս բռնած Սատանայի զօրութեան տակ (Ա. Կորնթացիս 10:19-20, Բ. Կորնթացիս 4:4, Գաղատացիս 4:8, Եփեսացիս 2:2, Բ. Տիմոթէոս 2:26): Ուրիշ տեղ կարդում ենք որոշ մարդկանց մասին որոնք դեռեւից դիւստարած էին (Մատթէոս 8:28, 12:22, 15:22, 17:18): Թէպէտ այս է բոլոր անհաւատների ճշմարիտ վիճակը, սակայն դասակարգի սխալ է առաջարկել թէ Քրիստոսը խաչի վրայ եղած Իր մահով վճարեց Սատանային մեղաւորների փրկութեան համար պահանջւած գինը: Աստուածաշունչը յստակօրէն ուսուցանում է թէ Սատանան մի ընկած արարած է, աւագ ապստամբ եւ խախտող, Աստուծոյ թշնամի, երկնքից վար գցւած, լինելով հենց ինքը Աստուծոյ բարկութեան տակ: Նա չունի որեւէ իրաւունք կամ հեղինակութիւն պահանջելու որեւէ բան Քրիստոսից մեր փրկութեան համար, ոչ էլ նա ցանկանում է մարդու փրկությունը:

Մինչդեռ Աստուած, սուրբ Արարիչը եւ ամենի Դատաւորը, որն մեղաւոր մարդուց վիրաւորած է, Նա է որ հարկադրեց մեղքի դէմ եղած մահուան դատավճիռը, եւ ունի ամբողջ իրաւունք եւ հեղինակութիւն պահանջելու վճարում մեղաւորների փրկանաւորութեան համար. բայց որն նաեւ շնորհաբարօրէն հրովարտակեց եւ ուղարկեց Իր Որդուն որպէսզի կատարել հենց այդ, եւ այդպիսով հակեցնել Իր արդարությունը: Սուրբ Գիրքը սովորեցնում է թէ մեղաւոր մարդ պարտական է սուրբ Աստուծուն ու ոչ Սատանային (Մատթէոս 6:12):

Ոչ միայն Նա չվճարեց փրկագինը Սատանային Իր մահով, Աստուածաշունչը ներկայացնում է Յիսուսին որպէս յաղթական Սատանայի, մեղքի ու մահուան վրայ, ջախջախելով դրանց ու դրանց զօրութիւնը, եւ ազատագրելով Իր ժողովրդին դրանց գերութիւնից եւ բռնապետութիւնից: Այս ճանաչւած է որպէս Քրիստոսի մահուան «Քրիստոս Յաղթող» առումը (Կողոսացիս 2:13-15, Եբրայեցիս 2:14-15, Ա. Յովհաննէս 3:8): Ուրեմն սրանք եւ Քրիստոսի մահուան այլ առումները՝ ուղիղ հասկանալով, ներկայացնում են խաչի վրայ կատարւած Քրիստոսի գործի մի շատ հարուստ պատկեր, եւ ազդեցիկօրէն համախմբում են քաւութեան պատժական փոխանորդական տեսանկիւնով:

Քրիստոսի արինը – Արինը Աստուածաշնչի եւ Քրիստոնէութեան մի կենտրոնական թեմա (նիւթ) է: Ղեւտացոց 17:1-ում Աստուած ասեց՝ «Որովհետեւ մարմնի հոգին արինումն է. եւ Ես ձեզ տւի այն, որ սեղանի վրայ ձեր հոգիների համար քաւութիւն անէք. որովհետեւ արինն է որ քաւութիւն է անում իրանում եղող հոգիովը»: Հին Կտակարանում Աստուծոց հիմնարկւած բոլոր զոհաբերական կարգաւորությունը Աստուծոյ հետ եղած մարդու յարաբերութեան համար խիստ կարեւոր էր, որով մեղաւորներ մօտենալու էին Աստուծուն կենդանի գոհերի (պատարագների) մատուցանելով՝ ստանալով իրենց մեղքերի թողութիւն մի փոխանորդի զոհաբերական արինի միջոցով:

Թէկուզ կրկնւած կենդանի գոհերը ծածկեցին եւ սրբեցին ժողովրդին իրենց մեղքերից, սակայն դրանք ի բնոյթ ժամանակաւոր էին եւ հիմնւած չէին կենդանիների արինի վրայ. այլ նրանք ծառայում էին որպէս նշաններ եւ խորհրդապատկերներ նշելով գալիք ճշմարիտ եւ յաւիտեանական գոհին՝ խոստացած Մեսիային, նախապատկերացնելով փրկութեան համար եղած Յիսուսի քաւաբար արինը: Ժողովուրդը փրկւում էին եւ իրենց մեղքերը ներում երբ հաւատային ու վստահին խոստացած Մեսիային (Ծննդոց 15:6, Հռովմայեցիս 4:1-3): Նոյն սկզբունքը կրկնւած է Նոր Կտակարանում Եբրայեցիս 9:22-ում:

Մենք լացել ենք բազմաթիւ քարոզներ եւ երգել ենք շատ երգեր Յիսուս Քրիստոսի արինի մասին, ունենալով զօրութիւն մաքրելու մեր մեղքերը, սրբելու մեզ, եւ մեզի բժշկելու: Սրանք ճշմարիտ նախադասութիւններ են եթէ մեկնաբանեն պատշաճօրէն, բայց դրանք յաճախ դուրս են հանում իրենց աստուածաշնչային ենթահողից, հաղորդելով այն միտքը թէ Յիսուսի արինը ունի որոշ սոցական կամ գերբնական ուժ կամ յատկութիւններ: Սակայն ինչպէս տեսանք Քրիստոսաբանութեան վարդապետութիւններում, Իր մարդեղութեամբ Յիսուսը Իր վրայ առաւ մի մարդկային բնութիւն, մարդկային մարմնով՝ ճիշտ մեր մարմինների պէս: Թէպէտ Աստուածաշունչը յստակ է թէ այս բոլորի մէջ Նա չունէր մեղաւոր բնութիւն եւ անմեղ էր, սակայն Իր ֆիզիքական մարմինը աստուծային կամ գերբնական չէր, եւ Իր արինը սովորական մարդկային արին էր:

Երբ Աստուածաշունչը խօսում է արինի առթիւ, այն ակնարկում է կեանքը (Ղեւտացոց 17:14): Եւ երբ կարդում ենք մեր մեղքերից ազատել ու փրկել Քրիստոսի արինովը (Հռովմայեցիս 5:9, Եփեսացիս 1:7, Յայտնություն 1:5), այն չի ակնարկում Քրիստոսի արինում եղած մի գերբնական ուժի առթիւ, այլ Նրա մահը մեզ համար (Յովհաննէս 6:53-58):